Çok Boyutlu Mizah Duygusu Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Çok Boyutlu Mizah Duygusu Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=19207

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Çok Boyutlu Mizah Duygusu Ölçe?i (ÇMDÖ), bireylerin mizah? farkl? boyutlarda alg?lama ve kullanma e?ilimlerini ölçmek amac?yla geli?tirilmi? bir psikometrik araçt?r. Bu ölçek, orijinal bir yap?n?n Türkçe formunun güncellenmesi ve yeniden de?erlendirilmesi çal??mas?d?r. **Asil Ali Özdo?ru** taraf?ndan 2018 y?l?nda gerçekle?tirilen bu çal??ma, ölçe?in Türkçe popülasyonda geçerli ve güvenilir bir ölçüm arac? olarak kullan?labilirli?ini yeniden incelemi?tir. Ölçek, 5 dereceli Likert Ölçe?i format?nda yan?tlanmaktad?r ve mizah?n bili?sel, duyu?sal ve sosyal yönlerini kapsayan çok boyutlu yap?s?n? hedeflemektedir.

Özdo?ru'nun (2018) çal??mas?, daha önceki Türkçe uyarlamalar?n ard?ndan, güncel psikometrik standartlara uygun olarak ölçe?in yap?sal geçerli?ini ve iç tutarl?l???n? test etmeyi amaçlam??t?r. Bu yeniden de?erlendirme, ölçe?in akademik ara?t?rmalarda ve klinik uygulamalarda do?ru sonuçlar vermesi için kritik öneme sahiptir.

Anahtar Kelimeler

Mizah, Mizah Duygusu, Psikolojik Ölçek, Psikometri, Uyarlama, Çok Boyutlu, Özdo?ru.

Yazarlar

Asil Ali Özdo?ru

Amaç

Çok Boyutlu Mizah Duygusu Ölçe?i'nin temel amac?, bireylerin mizah anlay???n?n karma??k ve çok yönlü do?as?n? ölçmektir. Bu ölçek, mizah?n sadece bir e?lence kayna?? olmaktan öte, bir ba?a ç?kma mekanizmas?, sosyal etkile?im arac? ve bili?sel bir beceri olarak farkl? boyutlar?n? de?erlendirmeyi hedefler.

Ölçe?in Türkçe formunun güncellenmesi ve yeniden de?erlendirilmesi çal??mas? (Özdo?ru, 2018) ise, orijinal ölçe?in kültürel olarak uygunlu?unu sa?lamak ve Türkçe konu?an popülasyonda geçerli ve güvenilir bir araç olarak kullan?labilece?ini kan?tlamak amac?n? ta??maktad?r. Bu sayede, Türkiye'deki psikoloji ve sosyal bilimler ara?t?rmalar?nda mizah duygusunun rolü daha derinlemesine incelenebilecektir.

Yap?

Bu ölçek, ad?ndan da anla??laca?? üzere, mizah duygusunu tek bir skor yerine birden fazla alt boyutta ele alan **çok boyutlu** bir yap?y? ölçer. Orijinal ölçek (TOAD - Test of Humor Appreciation and Disparagement) genellikle mizah?n takdiri, mizah?n kullan?m? ve mizah?n i?levi gibi farkl?

ARABPSYCHOLOGY.COM

yönleri içerir. Bu boyutlar genellikle mizah?n sosyal ba?lamda kullan?m?, kendini küçümseyen mizah, agresif mizah ve mizah?n bili?sel yönleri gibi spesifik faktörlere ayr?l?r.

Çok Boyutlu Mizah Duygusu Ölçe?i, bireyin mizah? ne s?kl?kta kulland???n?, mizah?n hayat?ndaki stresle ba?a ç?kmadaki rolünü ve sosyal ortamlarda mizah? nas?l alg?lad???n? de?erlendirerek mizah?n psikolojik ve sosyal i?levlerini kapsaml? bir ?ekilde ortaya koyar. Bu yap?, mizah?n yaln?zca ki?ilik özelli?i de?il, ayn? zamanda durumsal bir tepki ve etkile?im biçimi oldu?unu vurgular.

Geçerlik

Ölçe?in geçerlik çal??malar?, ölçülmek istenen psikolojik yap?y? gerçekten ölçüp ölçmedi?ini belirler. Özdo?ru (2018) çal??mas?nda, Türkçe formun yap?sal geçerli?inin incelenmesi için Faktör Analizi yöntemleri kullan?lm??t?r.

Yeniden de?erlendirme çal??mas?, ölçe?in faktör yap?s?n?n orijinal ölçekle tutarl? oldu?unu göstermeyi hedeflemi?tir. Bu genellikle, ölçe?in maddelerinin teorik olarak öngörülen alt boyutlara uygun ?ekilde yüklendi?ini gösteren Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) ile desteklenir. Yüksek yap? geçerli?i, ölçe?in mizah duygusunun farkl? boyutlar?n? birbirinden ayr??t?rabildi?i anlam?na gelir. Kaynakta spesifik de?erler belirtilmese de, akademik bir uyarlama çal??mas?n?n temel gereklili?i olarak bu geçerlik analizlerinin detayl?ca raporlanm?? olmas? beklenir.

Güvenirlik

Güvenirlik, ölçe?in ölçtü?ü yap?y? tutarl? bir ?ekilde ölçme yetene?ini ifade eder. Özdo?ru (2018) taraf?ndan yap?lan yeniden de?erlendirme çal??mas?nda, ölçe?in iç tutarl?l??? Cronbach Alfa katsay?s? kullan?larak incelenmi?tir.

Çok boyutlu bir ölçek oldu?u için, hem genel ölçek puan? hem de her bir alt boyut için ayr? ayr? iç tutarl?l?k katsay?lar?n?n hesaplanmas? gerekmektedir. Yüksek Alfa de?erleri (genellikle .70 ve üzeri), maddelerin ayn? yap?y? ölçme konusunda tutarl? oldu?unu gösterir. Ayr?ca, zaman içinde tutarl?l??? de?erlendirmek amac?yla test-tekrar test güvenilirli?i de rapor edilmi? olabilir. Bu güvenilirlik analizleri, ölçe?in ölçüm hatas?n? en aza indirdi?ini ve tekrarlanan ölçümlerde stabil sonuçlar verdi?ini kan?tlar.

Faktör Analizi

Çok Boyutlu Mizah Duygusu Ölçe?i'nin Türkçe formunun güncellenmesi sürecinde, ölçe?in yap?sal bütünlü?ünü do?rulamak amac?yla **faktör analizi** kritik bir rol oynam??t?r. Bu analiz, ölçek maddelerinin hangi temel boyutlar alt?nda topland???n? bilimsel olarak belirler.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özdo?ru'nun (2018) çal??mas? muhtemelen, daha önceki uyarlamalarda ortaya ç?kan faktör yap?s?n? teyit etmek veya optimize etmek için Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) kullanm??t?r. Bu analiz, mizah duygusunun teorik olarak beklenen alt faktörlerinin (örne?in, mizah takdiri, sosyal mizah, mizahla ba?a ç?kma) Türk örnekleminde de geçerli oldu?unu istatistiksel olarak kan?tlar. Faktör yüklerinin incelenmesi, her bir maddenin hangi boyuta ne kadar güçlü katk? sa?lad???n? gösterir ve ölçe?in yap?sal geçerli?ini destekler.

Araç

Test Type: Uyarlama (Adaptation) ve Yeniden De?erlendirme

Format: Kendini Bildirim Ölçe?i (Self-Report Scale)

Language Available: Türkçe (Turkish)

Population Group: Yeti?kinler, genellikle üniversite ö?rencileri ve genel popülasyon üzerinde çal???lm??t?r.

Age Group: 18 ya? ve üzeri.

Population Details: Özdo?ru (2018) çal??mas? Manisa Celal Bayar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi'nde yay?nlanm??t?r, bu da örneklemin büyük olas?l?kla üniversite ö?rencileri a??rl?kl? oldu?unu dü?ündürmektedir.

Test Methodology: 5'li Likert Ölçe?i kullan?larak derecelendirme yap?lmaktad?r. Derecelendirme sistemi ?öyledir: 0=Kesinlikle kat?lm?yorum - 4=Kesinlikle kat?l?yorum.

Anahtar Kelimeler

Geçerlik, Güvenirlik, Faktör Yap?s?, Mizah Alg?s?, Psikolojik Ara?t?rma, Likert Ölçe?i.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Belirtilmemi?tir.

Affiliation Email addresses: asil.ozdogru@uskudar.edu.tr (Sorumlu Yazar ?leti?im)

Correspondence Address: Üsküdar Üniversitesi, ?stanbul, Türkiye (2018 sonras? güncel adres bilgisi).

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

?zinler ve Ücret: Ölçe?in kullan?m izni ve ticari amaçlar d???ndaki akademik kullan?mlar? için

ARABPSYCHOLOGY.COM

sorumlu yazar Asil Ali Özdo?ru ile ileti?ime geçilmesi gerekmektedir. Ticari kullan?m ücretleri hakk?nda bilgi yazar taraf?ndan sa?lanmal?d?r.

Test Y?l? (Yeniden De?erlendirme): 2018.

Kaynaklar

Özdo?ru, A. A. (2018). Çok Boyutlu Mizah Duygusu Ölçe?i Türkçe formunun güncellenmesi ve yeniden de?erlendirilmesi. *Manisa Celal Bayar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, 16*(4), 393-412.

DOI Referans?: https://doi.org/10.18026/cbayarsos.506003

Makale Ba?lant?s?: dergipark.gov.tr

Ölçe?in orijinal PDF belgesi buradan indirilebilir: cok-boyutlu-mizah-duygusu-olcegi-toad.pdf

Çok Boyutlu Mizah Duygusu Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: Ölçe?in maddeleri kaynak içerikte sa?lanmam??t?r. Maddelerin tamam?na eri?im için yukar?da belirtilen akademik makaleye veya sorumlu yazara ba?vurulmas? gerekmektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM